

20.9.2013/Seppo Ruotsalainen

(kirjoitus perustuu "Vanhuspolitiikka valokeilassa"-seminaarissa Turussa 20.9.2013 pidettyyn alustukseen)

Eläkepoliittisesta tilanteesta Suomessa

Ns. taitettu indeksi

Suomen nykyisessä eläkepolitiikassa koetaan eläkeläisten keskuudessa yhdeksi epäoikeudenmukaisimmaksi menettelyksi niin sanottu **taitettu indeksi**. Vuoden 1996 alusta käyttöön otettu työeläkkeitä koskeva taitettu indeksi merkitsee sitä, että maksussa olevia työeläkkeitä korotetaan vuosittaisissa indeksitarkastuksissa **vain 20 prosentin painoarvolla ansiotason noususta ja 80 prosentin painolla kuluttajahintaindeksin mukaan**.

Tämän seurauksena eläkkeet ovat jääneet tasollisesti huomattavasti, jopa dramaattisesti jälkeen ansio- ja palkkakehityksestä. Sama eläke, joka taitetun indeksi käyttöönoton aattona vuonna **1995 oli 60 prosenttia** henkilön tuolloisesta palkasta oli painunut reaalisesti **vuonna 2012 enää vain noin 46 prosenttiin vuoden 2012** vastaavasta saman henkilön palkkatasosta.

Alussa oli toisin

Alkuperäisissä työeläkelaeissa 1960-luvun alussa eläkkeiden ostovoima sidottiin kokonaisuudessaan eli **100-prosenttisesti palkkojen** eli palkankorotusten kehitykseen. Tämä käytäntö oli voimassa **vuosina 1963 – 1976**. Tästä käytännöstä siirryttiin ns. **Mietteen hätätilahallituksen** aikana **puoliväli-indeksiin (50/50)**, jossa eläkkeitä korotettiin vuosittain fifty-fifty periaatteella eli puoliksi palkka- ja puoliksi hintakehityksen mukaan. Tämä menettely oli pääpiirteissään käytössä **vuosina 1977-1995**.

Puoliväli-indeksi oli sekin jo selvä heikennys aikaisempaan, yksinomaan palkkakehitykseen nojanneeseen korotusmenettelyyn, sillä eläkkeet heikkenivät nyt palkkoihin nähden **0.4 prosentin vuosivauhdilla**. Eläkeläisten kannalta oli kuitenkin tulossa vielä pahempaa.

Vuoden 1996 alusta siirryttiin taitettuun indeksiin, jossa eläkkeitä korotetaan enää vain **20 prosenttisesti** palkkojen nousun mukaan.

Kiistojen aihe

Taitettu indeksi (20/80) nousi erääksi **eduskuntavaalien keskeiseksi** kiistan aiheeksi **keväällä 2011**. Helsingin Sanomat kysyi tuolloin asiaa vaalikoneessaan ja **yli kolmannes kysymykseen vastanneista kansanedustajaehdokkaista oli valmis** palaamaan taitetusta indeksistä **ns. puoliväli-indeksiin (50/50)**. **Jyrki Kataisen (kok) hallitus** asetti **työryhmän** arvioimaan indeksin muutostarpeita eli pohtimaan sitä, olisiko syytä siirtyä puoliväli-indeksiin vaiko pysyttäytyä nykyisessä taitetussa indeksissä (20/80). Työryhmän vetäjäksi kutsuttiin **Eläketurvakeskuksen toimitusjohtaja Jukka Rantala**.

Tammikuun alkupäivinä 2013 Rantalan ryhmän taholta ilmoitettiin, että työryhmä päätyi nykyjärjestelmän jatkamiseen, siis edelleen eläkeläisiä kurittavan taitetun indeksin käytäntöön. Työryhmässä mukana olleet kolme eläkeläisjärjestöjen edustajaa jättivät päätökseen eriävän mielipiteen, jota ei kuitenkaan sen kummemmin huomioitu.

Elinaikakerroin

Tällä hetkellä **nuorempia ikäluokkia** uhkaa taitetun indeksin ohella myös eläkkeitä heti lähtötasossaan alentava elinaikakerroin. Elinaikakerroin **sisällytettiin vuoden 2005 eläkeuudistukseen** ja sen tarkoituksena on pienentää väestön ikääntymisestä aiheutuvaa eläkkeiden "menorasitusta". Erityisesti tulevia eläkeläisiä tavallaan rangaistaan siitä, että ihmiset elävät aikaisempaa pitempään (sitäkin voisi kysyä, eikö eliniän piteneminen voisi olla pikemminkin palkitsemisen kuin rankaisemisen arvoinen asia?)

Elinaikakerroin **leikkaa raskaasti** erityisesti nuorempien ikäluokkien tulevia eläkkeitä. Elinaikakerroin on **vuoden 2010 alusta** alkanut vaikuttaa ensimmäiseen eli **vuonna 1948 syntyneiden alkaviin** eläkkeisiin **noin yhden prosentin alenemalla bruttoeläkkeen määrästä**. Sosiaali- ja terveysministeriön **vuodelle 2013** vahvistaman elinaikakertoimen mukaan **vuonna 1951 syntyneiden alkavia vanhuuseläkkeitä** pienennetään **runsaalla kahdella prosentilla**.

Kerroin syö sitten vuosi vuodelta yhä nuorempien ikäluokkien eläkkeitä yhä enemmän siten, että (mikäli väestön ikääntyminen etenee nykyiseen tapaan) **vuonna 1980 syntyneiden** alkavista eläkkeistä arvioidaan vähennettävän **jopa 17 prosenttia**, minkä voi korvata tekemällä **lisätyötä 25 kuukautta** eli runsaat kaksi vuotta.

Eläkeikää vaaditaan nostettavaksi ylöspäin

Eräs ajankohtainen asia ja erityisesti **työnantajapuolen (EK:n) vaatimus** koskee vanhuuseläkkeen **alaikärajan korottamisesta nykyisestä 63 vuodesta 65 ikävuoteen**.

Vaatimusta perustellaan keinona **valtion ja kuntien talouden kestävyysvajeen ratkaisemiseksi**. Keskustelua asiasta on käyty kiihtyvään tahtiin **helmikuusta 2009 lähtien**, jolloin tuolloinen pääministeri **Matti Vanhanen** (Kesk.) esitti Rukan hiihtoretkellään mainitunlaista eläkeikärajan korotusta.

Eräs keskeinen **vastaväite** edellä mainitulle vaatimukselle on, että mainittu eläkeiän korotus voisi käytännössä alkaa toteutua aikaisintaan **vasta vuoden 2017 alusta**, joten sillä ei olisi tähän nykyisin vallitsevaan kestävyysvajeeseen käytännössä juuri **mitään vaikutusta**.

Kansan päätä käännetään

Yle uutiset kysyi vuoden 2012 lopulla tuhannelta suomalaiselta, mikä olisi paras keino pidentää työuria. Vastaajista **vain vajaat kaksikymmentä prosenttia** olisi ollut valmis nostamaan eläkeikää (Yle uutiset 26.12.12).

Kestävyysvajeeseen ja 100 miljardia hipovaan valtionvelkaan (joka säilytetään tavallisten kansalaisten ja veronmaksajien syyksi) viittaamalla ja vetoamalla työnantajapuolen propaganda on mennyt kiitettävän nopeasti läpi myös tiedotusvälineissä.

Nyt elokuussa 2013 Ylen Taloustutkimuksella teettämän kyselyn mukaan **pieni enemmistö kansalaisista hyväksyisi myös eläkeiän alarajan noston 65 ikävuoteen** yhtenä "kymmenestä eniten julkisuudessa olleesta rakenteellisesta uudistuksesta" (Yle Uutiset 18.8.13). Kun vaihtoehdoksi tarjotaan kyselyssä vain toinen toistaan huonompia "rakenteellisia" vaihtoehtoja, niin jokuhan niistä on kyselyyn osallistujan valittava vaikka vasten tahtoaankin.

Farssin piirteitä

Eläkeikää koskevassa keskustelussa on farssin piirteitä. Eläkeasioissa harhaan johdetusta ja monista yksityiskohdista pimennossa pidetystä **"kansasta" ollaan nyt tekemässä eläkeasioiden ylintä asiantuntijaa ja auktoriteettia**, jonka käsiin jätetään talouden kestävyysvajeen "ratkaiseminen" eläkeikäkysymyksen avulla. Eläkeasioiden ratkaisumallit on ulkoistettu tutkijoilta ja asiantuntijoilta "kansalle". Tämä lienee eräänlainen entisaikojen kansankokousten huutoäänestyksen moderni versio.

Erityisesti keskusta ja oikeisto eivät tietenkään jätä tällaista tilaisuutta hyodyntämättä. Kokoomuksen puoluesihteerin **Taru Tujusen** johdolla opastetaan sormi pystyssä erityisesti demareita, että noudattakaapas nyt kansan tahtoa ja nostakaa eläkeikää!

Valtiovarainministeriön **ylijohtajan Jukka Pekkarisen** johtama työryhmä kartoittaa tämän vuoden loppuun mennessä edellisen vuonna 2005 voimaan tulleen suuren eläkeuudistuksen vaikutukset. Ihmetystä herättää se, että melko äskettäin (2005) toteutetun suuren eläkeuudistuksen jälkeen seuraavan "suuren eläkeuudistuksen" pitäisi uusine heikennyksineen tulla voimaan jo viimeistään vuoden 2017 alusta. Voimakkaana taustalla esiintyvänä motiivina tuntuu olevan eläkeläisten saavutettujen etujen leikkaaminen.

Eläkeiän nosto ei ratkaise kestävyysvajeen ongelmaa

Valtion ja kuntien talouden kestävyysvajeen ratkaisemisessa on **keskeisessä asemassa** kansantalouden **työllisyys** eli mitä korkeampi on työllisyysaste, sitä parempi on julkisen talouden tila. Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen johtajan **Jaakko Kianderin** mukaan (nettikolumni 23.2.2012) **kestävyysvaje häviäisi lähes kokonaan, jos työllisyysaste saataisiin nykyisestä 69 prosentista nousemaan vähitellen yli 75 prosentin tasolle. Uusia työpaikkoja** tarvittaisiin tämän tavoitteen saavuttamiseksi **nettomääräisesti noin 250 000**.

Maan hallituksen tulisi yleisen vanhuuseläkeikärajan nostamistavoittelun sijaan **keskittää voimat uusien työpaikkojen luomiseen** erityisesti **nuorille työntekijöille**. Huippukorkealla olevaa nuorisotyöttömyyttä ei torjuta sillä, että **yritetään väkisin ja mekaanisella lain muutoksella pysyttää töissä ikääntyneet ja sairaat työntekijät**.

Työuria lyhentäviä keskeisiä tekijöitä ovat **työttömyys ja työkyvyttömyys** sekä **pitkä opiskeluaika**. Työurien pidentämistä ajatellen parannusta pitäisi saada aikaan nimenomaan näillä osa-alueilla. **Työkyvyttömyyseläkkeelle jääetään Suomessa nyt keskimäärin 52-vuotiaina**, eikä tätä tosiasiaa voida **muuksi muuttaa millään yleisellä vanhuuseläkkeen alaikärajan korotuksella 63:sta ikävuodesta ylöspäin**.

Ainoa parannuskeino tässä suhteessa on huomion kiinnittäminen **työolosuhteiden parantamiseen sekä työterveyshuollon ja yleisen terveydenhoidon tason kohottamiseen**. Erityisesti **nuorten työllisyysasteen kohottaminen** on tärkeää myös **mielenterveysongelmien, syrjäytymisen (syrjäyttämisen) ja ennenaikaisen eläköitymisen** torjumiseksi. Opiskeluaikojen lyhentämistä ei edistä esimerkiksi hallituksen vaatimus **opintotuen alentamisesta**.

Suomessa on jo käytössä elinajanodotteeseen perustuva eläkeikä

Vuoden 2005 eläkeuudistuksessa otettiin käyttöön eläkkeitä heti lähtötasossaan alentava **elinaikakerroin**. Kertoimen käyttöönottoa perusteltiin väestön ikääntymisellä. **Ensimmäinen ikäluokka**, jonka eläkkeitä tuo kerroin pienentää ovat **vuonna 1948 syntyneet**, joiden alkavia eläkkeitä leikataan noin yhden prosentin alenemalla.

Elinaikakerroin leikkaa tulevien eläkeläisikäluokkien alkavia eläkkeitä (mikäli väestön ikääntyminen jatkuu nykyisellä tasollaan) **sitä jyrkemmin mitä nuoremista ikäluokista on kysymys**. Niinpä Eläketurvakeskuksen arvion mukaan **vuonna 1967 syntyneiden** (jotka tulevat **63 vuoden ikään vuonna 2030**) alkavia eläkkeitä leikataan **11 prosentilla**. Tuon aleneman voi korvata **tekemällä lisätyötä 16 kuukautta**. **Vuonna 1977 syntyneiden** (jotka ovat **eläkeiässä vuonna 2040**) eläkkeitä leikataan **15 prosentilla** ja heidän pitäisi tehdä lisätyötä **23 kuukautta** eli noin kaksi vuotta **eliminoidakseen elinaikakertoimen alentavan vaikutuksen**.

Siis **jo nykyisen käytännön vallitessa** (jossa eläkeikä on joustava ikävuosien 63-68 välillä) **täyden eläkkeen saa** ennusteen mukaan **vuonna 2060 vasta 67-vuotiaana**. **EU-komissio ja OECD ovat vaatineet**, että Suomessa täyteen eläkkeeseen oikeuttava vanhuuseläkeikä on **sidottava elinajanodotteeseen ja tämä ikä on asteittain nostettava 67 vuoteen**. Ilmarisen toimitusjohtaja **Jaakko Kiander on todennut**, että noille järjestöille voitaisiin vastata, että tämä vaatimus on täällä **jo toteutettu vuoden 2005 eläkeuudistuksella**.

Alaeläkeikärajan nostamisvaatimuksille ei ole nykyiseen kuntien ja valtion talouden kestävyysvajeeseen juuri mitään vaikutusta. Kaukaisempaa tulevaisuutta ajatellen on kohtuutonta vaatia eläkeiän nostoa elinajanodotteeseen **vetoamalla tilanteessa, jossa elinajanodote on jo kertaalleen huomioitu**. Eihän kaksinkertaista verotustakaan voida hyväksyä. Tosin tässä suhteessa Suomessa on kaikki mahdollista, sillä **työeläkkeen** saajiin sovelletaan itse asiassa kolminkertaista (**kolmeen kertaan tapahtuvaa**) verotusta työeläkemaksun veroksi manipuloimisen keinoin.

Kansaneläkkeessä on jo 65 ikävuoden alaraja

Vanhuuseläkkeen alaikärajan nostamisvaatimukselta 65 ikävuoteen vie pohjaa myös se tosiasia, että **kansaneläkkeiden kohdalla** on jo nyt voimassa 65 ikävuoden raja. Kansaneläkkeen saajia oli maassa **vuonna 2010 noin 676 000**, joista **noin 90 000 sai täyttä kansaneläkettä**.

Kansaneläkkeen täysi määrä on tällä hetkellä (v. 2013) 630 euroa kuukaudessa. Parisuhteessa oleville se on 558 euroa. Täyttä kansaneläkettä voi saada vain silloin kun saajalla ei ole lainkaan työeläkkeitä tai työeläkkeiden bruttomäärä on enintään 55,62 euroa kuukaudessa. Jos työeläkkeitä on enemmän, kansaneläke pienenee tai sitä ei saa lainkaan. Tuloraja, jolla ei enää saa kansaneläkettä on 1302 euroa yksinäisellä ja 1160 euroa parisuhteessa olevalla kuukaudessa.

Takuueläkettä maksetaan henkilöille, joiden kokonaisaläke on pienempi kuin takuueläkkeen täysi määrä, joka viimeksi mainittu on (v. 2013) 738,82 euroa.

Edellä todetut kansaneläkkeiden ja takuueläkkeiden tasot ovat niin matalat ja niin paljon EU:n määrittämän köyhyysraja (1.150 euroa kuukaudessa bruttona) alapuolella, että ainoa todellinen keino on pienten eläkkeiden tuntuva **tasokorotus**. **Mitkään nykyiset indeksitarkistukset eivät tehoa köyhyyden vähentämiseen etenkin kun otetaan huomioon, että** kansaneläkkeitä korotetaan vain hintakehitykseen perustuvalla kansaneläkeindeksillä.

Eläkeikä ei jousta kansaneläkkeessä eikä takuueläkkeessä

Väite, että Suomessa olisi joustava eläkeikä ikävuosien **63-68 välillä pitää paikkansa vain työeläkkeiden**, mutta **ei kansaneläkkeiden osalta**. Jos pientä työeläkettä saava kansaneläkkeensaaja **jää eläkkeelle 63-vuotiaana** hänen kansaneläkettään **pienennetään 0.4 prosentilla kuukaudessa eli 4.8 prosenttia vuodessa** ja **9.6 prosenttia** 65 vuoden ikään saavuttaessa. **Alenema on pysyvä** koko eläkkeellä olon loppuajan. Tätä samaa käytäntöä sovelletaan **myös ns. takuueläkkeeseen**.

Monet pienituloiset henkilöt (erityisesti naiset, joiden työura on katkeillut synnytyksen ja lastenhoidon seurauksena) joutuvat eläkealenneman vuoksi jatkamaan vastoin tahtoaan ja terveytensä vaarantaen **työntekoa vielä 63 ikävuoden jälkeen.**

Vastaava ilmiö tultaisiin ilmeisesti näkemään vielä huomattavasti laajemmassa mittakaavassa **työeläkejärjestelmän piirissä**, mikäli eläkkeen saamisen alaikäraja nostettaisiin 63:sta 65:een.

Työeläkevarat ja niihin liittyvät epäkohdat

Lakisääteisten työeläkesijoitusten yhteinen kanta oli TELAn tietojen mukaan vuoden 2012 lopussa 149.5 miljardia euroa. Kun siihen lisätään säätiöiden ja kassojen lisäeläketurva 4,4 miljardia euroa, eläkevarat nousivat yhteensä 154 miljardiin euroon 31.12.2012. Kasvua edellisvuoteen oli vuonna 2012 poikkeuksellisen paljon eli 13.3 mrd euroa eli 9.8 prosenttia. Työeläkemenot olivat samanaikaisesti 22 mrd euroa eli eläkevarat olivat 7.5-kertaiset eläkemenoihin verrattuna.

Puheet "eläkepommista" ja eläkevarojen loppumisesta ovat omituisia sitä taustaa vasten, että erityisesti eläkejohtajien toimesta eläkejärjestelmää kohdellaan eräissä suhteissa kuin viimeistä päivää eläen.

Ylikorkeat hallinnon kustannukset

154 miljardin euron omaisuus on mahdollistanut rahastojen hoidosta vastaavien **eläkeyhtiöiden hallinnon paisumisen kohtuuttomiin mittoihin**. Eläketurvakeskus asetti ulkopuoliset asiantuntijat arvioimaan Suomen työeläkejärjestelmän toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Vuoden 2012 alussa valmistuneesta selvityksestä ilmenee, että suomalaisen työeläkejärjestelmän **hallinnon kustannukset** ovat prof. **Keit Ambachtsheerin** mukaan huomiota herättävän korkeat vertailuvaltioiden kustannuksiin verrattuina (Pekka Auvinen, TyEL-järjestelmään ja eläkeyhtiöiden hallintoon liittyvät korjaustarpeet. Alustus 23.4.2013).

Työeläkejärjestelmän hallinnon kustannukset **ylittävät noin 48 eurolla keskimääräiset** kulut vakuutettua kohti. **Noin 3,6 miljoonan vakuutetun ylimääräiseksi** kustannuksiksi tulee **yli 170 miljoonaa euroa**, joka on siis pois vakuutetuilta. Vertailun vuoksi **paluu "taitetusta indeksistä"** (20/80) keskiväli-indeksiin (50/50) tulisi maksamaan **noin 125 miljoonaa euroa vuodessa**, mikä on vain noin **0,1 prosenttia eläkevaroista** ja reilusti alle sen, mikä nyt käytetään ylimääräisiin hallintokuluihin.

Asiakshyvitykset yrityksille

Työeläkevakuuttajien toimitusjohtaja **Suvi- Anne Siimes** totesi taannoin antamassaan lehtihaastattelussa (Nykypäivä 19.10.2012), että **työeläkevarat on tarkoitettu yksinomaan työeläkkeiden maksuun**, eikä niitä voida käyttää muuhun. Siimeksen näkemys näyttää olevan lähes pelkkä haavekuva, sillä työeläkevaroja (yhteensä siis 154 mrd euroa) **käytetään lisääntyvässä määrin vakuutusyhtiöiden keskinäiseen kilpailuun** asiakkaista.

Tämä tapahtuu siten, että eläkeyhtiöt palauttavat palkansaajilta keräämään "ylimääräisiä" työeläkemaksuja **niin sanottuina asiakshyvityksinä yritysasiakkailleen** (siis yrityksille, jotka ovat vakuuttaneet työntekijänsä ko. eläkeyhtiössä). Eläkeyhtiöt kilpailevat keskenään siitä, **kuka niistä myöntää edullisimmat hyvitykset** ja houkuttelee siten uusia yrityksiä asiakkaikseen.

Mainittujen asiakashyvitysten myöntäminen tarkoittaa itse asiassa **eläkevakuutusmaksujen alennuksia** niitä saaville yrityksille, kyseiset luovutetut varat **ovat pois eläkkeiden osuudesta** ja siten osasyynä eläkkeiden tason mataluuteen (ja siitä seuraavaan kataluuteen).

Asiakashyvitysten määrä on noin 200 miljoonaa euroa vuodessa eli noin yksi prosentti vuosittain maksettavista työeläkevakuutusmaksuista. Silläkin rahalla voitaisiin tehdä **jo yhden vuoden indeksikorjaus työeläkkeisiin**.

Epäkohtiin ei ole puututtu

Suomen Eläkeläisten Edunvalvontayhdistys SEDU ry on kiinnittänyt huomiota edellä todettuihin työeläkejärjestelmässä esiintyviin hallinnollisiin ja muihin epäkohtiin mm. 28.1.2013 päivätyssä vetoomuksessaan Sosiaali- ja terveysministeriölle. Kaikki vetoomukset ja valitukset epäkohdista ja epäoikeudenmukaisuuksista näyttävät kuitenkin valuvan päättäjien käsistä kuin vesi hanhen selästä.

Kun huomioidaan edellä aiemmin mainitut 170 miljoonan euron "ylimääräiset" hallintokulut (siis normaalien hallintokulujen yli selvästi menevät kulut) ja 200 miljoonan euron asiakashyvitykset **lähestytään 400 miljoonan euron ylimääräisiä kustannuksia**, jotka ovat suoraan eläkeläisten etujen vastaisia.

Unohdetaan, että **työeläkevarat kuuluvat työntekijöille** ja eläkeläisille, joiden työnsuorituksesta 150 miljardin potti on syntynyt. **Vallankäyttäjät pitävät työeläkevaroja ominaan**. Vähän julkisuudessa ollut tosiasia on myös, että **työeläkevarat ovat valtion velkojen vakuutena ja Suomen kolmen A:n luokituksen varmistajana**.

Edellä sanottuun viitaten voidaan pitää jokseenkin uskomattomana sitä, että suomalainen "**hyvinvointivaltio**" ja sen johtajat eivät pysty (tai eivät halua pystyä) korjaamaan edes kaikkein pienituloisimpien asemaa. Tämänhetkisen **EU:n määrittämän köyhyysrajan (bruttona 1.150 euroa kuukaudessa) alapuolella elää puolet Suomen 1.4 miljoonasta eläkeläisestä eli noin 700 000 kansalaista**.

Lukemattomien kansalaisten hädän ja turvattomuuden vastapainona on markkinatalouden ahneus ja pröystäily.

Eläkejohtajien palkat ja bonukset

Eläkeyhtiöiden johtajien päätähuimaavista palkoista ja palkkioista on vihdoinkin alettu puhua julkisuudessa edes vähän. Tässä on turha ryhtyä pidempään luettelemaan noiden palkkioiden lukuja ja määriä, mutta tulkoon mainituksi pari äskettäin esiin nostettua tapausta

Tuomo Pietiläisen kirjoitus "Eläkejohtajille lisäbonuksia" (HS 12.8.13) oli korutonta kertomaa. Kirjoituksen mukaan Ilmarisen toimitusjohtajaa **Harri Sailasta** on päätetty palkita **yhteensä 268 680 eurolla vuosien 2010-2012 saavutuksista. Tavallisia bonuksia** Sailas on saanut mainitulta ajalta **387 000 euroa ja peruspalkkaa luontoisetuineen 1.5 miljoonaa euroa**.

Eläkeyhtiö Varman toimitusjohtaja **Matti Vuoria** on saanut tavallisia bonuksia vuosilta **2010-12 yhteensä 758 000 euroa** ja peruspalkkaa luontoisetuineen **1.6 miljoonaa euroa**. **Lisäbonuksia** hän tulee nostamaan **vuodesta 2013 lähtien vuosittain noin puoli miljoonaa euroa**.

Rahat yritysten ja työntekijöiden rahapussista!

Pietiläinen vahvistaa kirjoituksessaan, että **palkat, bonukset ja lisäbonukset maksetaan työeläkejärjestelmästä**, jonne rahat tulevat **työnantajayritysten ja työntekijöiden rahapussista**. Työeläkejohtajille maksetaan myös tavallista työeläkettä paremmin karttuvaa **lisäeläkettä**, joka niin ikään aiheuttaa lisäkustannuksia eläkejärjestelmälle.

Näistä eläkejohtajien bonuksista ja lisäpalkkioista on puhuttu ja kirjoitettu jo pitkään, mutta mitään ei ole tehty asian korjaamiseksi. Olisiko syytä pistää liikkeelle nimienkeräysadressi, jossa yritettäisiin puuttua tähän huutavaan epäkohtaan ja epäoikeudenmukaisuuteen?

Juuri nyt voisi olla sellainen aika, että ko. adressi voisi saada voimakasta tuulta siipiensä alle kun sadat tuhannet eläkeläiset sinnittelevät pienten eläkkeidensä varassa päivästä päivään.

Eikö paikallaan olisi vaatimus, että eduskunta säätää lain, joka estää ylisuurten palkkioiden maksamisen eläkejohtajille (ainakin tällaisena taloudellisen kriisin aikana, jota nyt elämme)? Eduskuntahan on maan korkein lakiasätävä elin, miksei se voi puuttua tällaiseen epäkohtaan? Ellei eduskunta pysty tai ellei eduskunnan kautta pystytä vaikuttamaan eläkeyhtiöiden ja niiden johtajien toimintoihin, herää kysymys, mihin eduskunta ylipäätään voi puuttua vaiko mihinkään.

Eläkeläiset mukaan todelliseen päätöksentekoon!

SAK:n työehtosopimuspoliittisia neuvotteluja käydessään viitannut usein **miljoonajäseniseen voimaansa**. Voidaan kysyä, että **eikö yhtä lailla eläkeläisten 1.4-miljoonaisella joukolla ole vastaava oikeus vaatia pääsyä asioista todella päättäviin neuvottelupöytiin?**

Tulopoliittisissa ratkaisuihin tarkastellaan ainoastaan 2,3 miljoonan palkansaajan ostovoimaa, mutta 1,4 miljoonan eläkeläisen asiat pidetään lähes täysin pimennossa. Eläkeläisillä on paitsi määrällinen myös laadullinen ja moraalinen oikeutuksensa päättää omista asioistaan. Sanoihan akateemikko **Paavo Haavikko** monien viisaiden ajatustensa ohessa myös tämän:

”Jos me saisimme seniorien senaatin, se voisi toteuttaa parhaimmiston, siis parhaiten ajatuksia” (Haavikko, Paavo, EI. Siis kyllä. WSOY. Helsinki 2006, s.33).

Kirjoittaja on valtiot. tri. ja erikoistutkija